

«Метою й головним продуктом освітнього проекту модерну є не засвоєння людиною історично здобутого культурного досвіду, а конституювання самоврядної особистості, яка не може постати інакше як у модусі творення самої себе» [5, с. 261].

Тож, спираючись на вище викладене, слід зазначити, що синергетичний підхід дозволяє у світлі постнекласичної науки розглянути процес формування творчої особистості як відкритої, здатної до самодетермінації, самоорганізації та саморозвитку системи більш комплексно, системно, цілісно та розкрити нові її грані.

Література

1. Гончаренко С. У. *Український педагогічний словник* / С. У. Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 376с.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Остапчук О. Є. Педагогічна синергетика: найкоротший шлях до особистості / О. Є. Остапчук // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 85-89.
4. Синергетика і освіта: монографія / За ред. В. Г. Кременя. – Київ: Інститут обдарованої дитини, 2014. – 348 с.
5. Синергетика і творчість: монографія / За ред. В. Г. Кременя. – Київ: Інститут обдарованої дитини, 2014. – 314 с.
6. Сухомлинська О. В. Концептуальні засади формування духовності особистості на основі християнських моральних цінностей / О. В. Сухомлинська // Шлях освіти. – 2002. – № 4. – С. 13 – 18.
7. Шапар В. Б. Психологічний тлумачний словник / В. Б. Шапар. – Харків: Прапор, 2004. – 640 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ПЕРЕВЕРНУТИЙ КЛАС» У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Ю.О. Баруліна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг

*Ми позбавляємо дітей майбутнього,
якщо продовжуємо вчити сьогодні
так, як вчили цьому вчора.*

Джон Дьюї

Маючи за плечима педагогічний стаж та досвід роботи, учителі не втомлюються задавати собі питання: «Як вчити дітей в нових веб-умовах? Як правильно застосовувати технічні засоби, якими оснащені наші школи? Як навчитися розмовляти з сучасними учнями мовою гаджетів?».

Учителі-новатори у приватних школах вже показали, яким має бути процес навчання: гейміфікація, перевернутий клас, інновації у звичних речах. Але, згідно з даними Державної служби статистики України, станом на 2017 рік у приватних навчальних закладах країни навчалися приблизно 23 500 школярів, і це становить лише 0,6% від загальної кількості учнів. Як бути іншим 99% дітей?

Розглянемо сучасну освіту з традиційними уроками. Зараз дуже сучасно давати закріплювати пройдений матеріал дітям у друкованих зошитах: так зручно і легко можна перевірити якість засвоєних знань. І багато вчителів таку роботу дають додому. Якщо ж подібні завдання вже учні робили, то все добре (вдома, розв'язуючи за аналогією, учні закріплюють вивчений матеріал). Якщо ж у класі було тільки пояснення теми, а відпрацювання вправ, обчислення прикладів і розв'язування задач планується виконати вдома, то у дитини, звичайно, виникають запитання щодо практичного застосування набутих знань. Тому краще було в відпрацювання вправ залишити у школі під контролем та супроводом учителя або організувати роботу у групах (застосовуючи метод «Допоможи другові»).

Навіть коли традиційний урок і пройшов за планом, то відпрацьовані завдання діти встигають зробити тільки на початковому рівні, а більш складні задають додому, щоб учні самостійно розібралися. Але у дитини знов виникає більше запитань, ніж відповідей, знов виникає дискомфорт і небажання докладати зусиль для засвоєння навчального матеріалу.

Технологія «Перевернутий клас» якраз і пропонує ці два види навчальної діяльності (вдома і в класі) поміняти місцями. Було би більш доцільно, щоб учень не в школі прослухав теоретичний матеріал, а

практикою прийшов займатися додому, а спочатку отримав всю теоретичну інформацію з теми (або цікаві відомості), а потім прийшов у клас виконувати завдання і запитувати те, що не зрозуміло. Адже завдання школи не тільки дати учням знання, а й насамперед навчити учнів вчитися. Головне завдання вчителя у «Технології перевернутий клас» – ефективна організація пізнавальної діяльності учнів.

Ми будемо говорити про технологію «Перевернутий клас» у контексті змішаного навчання як різновид гібридної методики, в якій відбувається поєднання он-лайн навчання, традиційного та самостійного навчання.

Таку технологію активно втілюють українські науковці-педагоги, а саме: Дарина Васильєва, Оксана Буковська, засновниця он-лайн школи GIOS – Наталя Лемонова. Ця ідея знайшла своє широке відображення і у працях естонських науковців Марини та Юрі Курвітс.

Сучасні учні відрізняються від попередніх поколінь, а тому їм не можна пропонувати навчання, «аналогічне» до попередніх поколінь. Їм потрібне навчання, яке відповідає цифровій епосі – постійний пошук нової інформації в Інтернеті, активність у соціальних мережах, обмін «лайками», використання різноманітних гаджетів і мобільних додатків, платформ з онлайн-курсами.

Концепції Нової української школи зазначається, що інструментом забезпечення успіху нової української школи є наскрізне системне застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Отже, для сучасної школи електронне навчання має стати реальним і повноправним поруч з іншими формами навчання. Прикладами електронного навчання є використання матеріалів навчальних курсів у цифровому вигляді, проведення відео-конференцій чи веб-семінарів, робота у віртуальних класах, спілкування у чатах тощо.

Розглянемо цифрові інструменти для змішаного навчання:

I. Інструменти для наочного подання навчального матеріалу у електронному вигляді: скріншот – знімок екрану (одночасне натискання

клавіш Print Screen +Ctrl); скрінкаст – відео-кліп, в якому наочно показується виконання тих чи інших дій (безкоштовні програми для створення скрінкастів: MoveNote, FastStone Capture, CamStudio, Lensoo Create).

II. Інтерактивні контенти для самоперевірки та створення завдань: LearningApps, H5P.

III. Сервіси для оберненого зв'язку з учнями: Kahoot (для створення вікторин та завдань); Google форма; Doodle; Slido.

IV. Документи для спільної роботи вчитель-учень, або учень-учень є невід'ємною частиною змішаного навчання і використовуються тоді, коли учням потрібна допомога, наприклад у домашньому завданні. Усі учні мають доступ до цих документів і мають змогу зайти і надати один одному підказки. Це можуть бути Google-сервіси: таблиці, презентації, Classroom; Viber; Messenger

V. Використання платформ для змішаного навчання, таких як: Moodle; Classtime.

Розглянемо два варіанти підготовки та проведення уроку в технології «Перевернутий клас»:

- варіант: вдома учні переглядають відео (за надісланим вчителем посиланням) або ознайомлюються з розділом підручника; виконують тест для самоперевірки, розроблений у додатку LearningApps;

В класі учні працюють з робочим зошитом або за наданими завданнями; самостійно перевіряють набуті знання у мобільних додатках

- варіант: вдома учні не отримують завдання з теми, а працюють тільки у класі таким чином: перегляд відео з досліджуваної теми або пояснення вчителя; тест для самоперевірки у LearningApps; робота у друкованому зошиті або за наданими завданнями; самостійно перевіряють набуті знання у мобільних додатках Kahoot, LearningApps.

Указуючи на переваги і недоліки електронного навчання, дослідники

одноставні в думці про необхідність поєднання електронного і класичного (традиційного) навчання як ефективного засобу становлення компетентної особистості майбутнього громадянина нашої держави.

Література

1. Кухаренко В.М. *Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко [та ін.]; ред. В.М. Кухаренко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Міськдрук, 2016. – 284с. – Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/23536> (дата звернення 05.09.2019). – Назва з екрана.*
2. Курвітс М. *Що таке перевернутий клас і в чому його сенс. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TGrWBrva5ks> (дата звернення 05.09.2019). – Назва з екрана.*
3. Цицюра К.В. *Змішане навчання: основні інгредієнти компетентнісного підходу для ефективної освіти нового покоління / К.В. Цицюра // Гуманіт. вісн. НУК. – Миколаїв : НУК, 2015. – Вип. 8. – С. 10-11.*
4. Якубовська Т.О. *Активна освіта учнів початкової школи методом «Перевернутий урок». – Режим доступу: <https://infourok.ru/masterklass-perevyornutiy-urok-v-nachalnoy-shkole-1183714.html> (дата звернення 05.09.2019). – Назва з екрана.*

ВИКОРИСТАННЯ СКЕТЧНОУТІНГУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Н.В. Білоусова,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя,

м. Ніжин

Т.В. Гордієнко,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя,

м. Ніжин

У зв'язку зі зменшенням кількості лекційних занять у вищій школі, постала потреба, яким же чином за менший період часу подати більшу кількість інформації і встигнути її занотувати. У цьому допоможе скетчноутінг.

Слово «скетчноутінг» складається з двох англійських слів: sketch – ескіз, note – нотувати. У детальному перекладі – нотатки-ескізи.

Скетчноутінг – це можливість коротко та швидко фіксувати ідеї, з'єднувати їх, а потім презентувати візуально. Це гарний спосіб продумати